

ЧИ ІСНУЄ МАЙБУТНЄ У ЄВРО ТА ЄВРОСОЮЗУ?

доц. Мельник О.І., студентка Хижняк М.О.

Останнім часом, економічна ситуація у світі та в Європі зокрема, дедалі погіршується. Так, минулого року люди боялися свинячого грипу, а цього року європейців лякає PIGS-грип (за початковими літерами неблагополучних південних країн: Португалія, Італія, Греція, Іспанія), який став важким захворюванням валютних фондових ринків Єврозони.

Південні країни Європи завжди вважалися найслабшими у складі Європейського валютного союзу. З моменту його заснування у 1999 році, завжди була велика кількість експертів, які передрікали швидкий розпад цього союзу, зазначаючи велику різницю економічних потенціалів таких країн як Греція, Італія, Іспанія, у порівнянні з лідерами об'єднання – Німеччиною та Францією.

Саме той факт, що не було знайдено шляхів вирішення проблем, які виникли в економіці окремих європейських країн вчасно, призвели до того, що дефіцити бюджетів Португалії (9,3%), Італії (5,3%), Греції (12,7%) та Іспанії (9,5%) почали відлякувати інвесторів і ще більше погіршувати фінансову та економічну ситуацію в Єврозоні.

Показники дефіциту бюджетів цих чотирьох країн перевищують максимально допустимий дефіцит за Маастрихтською угодою, що передбачає не перевищення його 3% ВВП. Становище погіршується ще й тим, що зовнішній борг Греції складає 300 млрд. євро, а це близько 125% ВВП країни. Іспанія має одну з чотирьох найбільших економік у регіоні. Але тут слабша банківська система та рівень безробіття вище – 19%, що майже вдвічі перевищує середній показник по ЄС.

Причинами такого різкого погіршення економічного становища Португалії, Італії, Греції та Іспанії можна вважати: світову фінансову економічну кризу яка, хоча і вплинула на всі країни світу, але найбільше вразила ті, в яких економіка виявилася не достатньо сильною. Іншою причиною є саме «сильний євро». Існує думка, що саме він є головною причиною сучасного становища економік європейської периферії, що втратили можливість виправити своє становище, стимулюючи експорт за рахунок девальвації національної валюти за допомогою емісії грошей.

Дефіцит бюджетів цих країн та їх зовнішні борги зростають. Це призвело до того, що спекулянти почали масово розпродавати євро. Курс останнього почав падати. Цей процес буде відбуватися ще швидше, якщо почнеться ланцюгова реакція і подібна ситуація почне повторюватися у ще більшій кількості країн Європейського валютного союзу

Всесвітньо відомі експерти прогнозують початок кінця ЄС. Наприклад, Нуріель Рубіні заявив, що вся складність ситуації полягає в неоднорідності місцевих економік, що представлені сильним центром та відносно слабкою периферією. Розпад ЄС відбудеться, внаслідок того, що через деякий час певні країни можуть бути виключені зі складу цього об'єднання.

Відомий інвестор Джордж Сорос у газеті The Financial Times пише, що глобальна рецесія виявила помилки при створенні Єврозони. Коли почалася криза, кожна країна рятувала особисту банківську систему, замість того, щоб вирішувати ці питання разом. І Грецькі борги лише довели справу до кульмінації. Тепер, на думку мільярдера, якщо європейські країни не зможуть зробити крок до вирішення проблем, що виникли, їх валютний союз може розвалитися.

На відміну від вище наведених думок, голова ЄЦБ Жан-Клод Тріше стверджує, що абсурдно навіть думати про те, що євроблок може закінчити своє існування як єдина економічна та фінансова одиниця. Розмови про розпад блоку активізувались внаслідок важкої ситуації в Греції, яка намагається скоротити бюджетний дефіцит, а також проблеми Іспанії та Ірландії, які намагаються позбутися боргового навантаження, що весь час зростає.

Як би там не було, але проблеми існують, і їх необхідно вирішувати. Оскільки південні країни досить сильно залежать від туристичної індустрії, то одним із шляхів вирішення даних проблем можуть стати створення більш привабливих умов для туризму в цих країнах, що збільшить суми надходження до бюджетів Португалії, Італії, Іспанії та Греції. Джордж Сорос відмічає, що виходом з даної кризи міг стати спільний випуск забезпечених облігацій для рефінансування, наприклад 75% боргу. Також до шляхів фінансування дефіцитів бюджетів європейських країн можуть належати: фінансова допомога постраждалим країнам лідерами європейської інтеграції: Францією та Німеччиною, Жорстка економічна політика держави, як це застосовується у Греції, та створення аналогу МВФ – ЄВФ, який мав би допомагати країнам Європи принаймні частково зменшувати дефіцит та виплачувати зовнішні борги.

Проблеми Італії, Іспанії, Португалії та Греції – це проблеми не окремих країн, а всього європейського об'єднання і тому вирішувати їх необхідно лише разом, тому що це впливає на весь ЄС, його імідж, становище та економічну ситуацію.